Claudia & Nadja Beinertovy

Marilyn

Soukromý život ikony Hollywoodu

IKAR

CLAUDIA BEINERT & NADJA BEINERT

Marilyn

Obyčajný život hviezdy Hollywoodu

noxi

Claudia & Nadja Beinert: Marilyn und die Sterne von Hollywood. Roman
© Aufbau Verlage GmbH & Co. KG, Berlin 2022
(Published with Aufbau Taschenbuch; »Aufbau Taschenbuch«
is a trademark of Aufbau Verlage GmbH & Co. KG)
Published by agreement with Aufbau Verlage GmbH & Co. KG
and Corto Literary Agency
Translation © 2026 by Anna Kompasová
Cover design © HYPERLINK "http://www.buerosued.de"
www.buerosued.de, Mníchov s využitím viacerých motívov
od © Ildiko Neer/Arcangel a © Shutterstock
Slovak edition © 2026 by NOXI s. r. o.

Všetky práva sú vyhradené.
Nijaká časť tejto publikácie sa nesmie reprodukovať,
ukladať do informačných systémov ani prenášať v akejkoľvek podobe
či akýmkoľvek spôsobom – elektronicky, mechanicky, fotokopírovaním,
nahrávaním alebo inak – bez predchádzajúceho písomného súhlasu
vlastníka autorských práv.

Rukopis prekladu tohto diela vznikol s finančnou podporou
Literárneho fondu.

Z nemeckého originálu Marilyn und die Sterne von Hollywood
preložila Anna Kompasová.
Redakcia Alexandra Nyitrayová.
Korektura Anna Švidroňová.
Vydalo vydavateľstvo NOXI, s. r. o., Miletičova 23,
821 09 Bratislava v roku 2026 ako svoju 239. elektronickú publikáciu.
Sadzba ITEM

ISBN 978-80-8111-~~766-4~~

www.noxi.sk
info@noxi.sk

„Ide o to, že som nikdy nikoho neoklamala.
Nechala som ľudí, aby sa obalamutili sami.
Nikto z nich nevyvinul snahu, aby spoznal,
aká skutočne som.“

Marilyn Monroe

PROLÓG

August 1934

Osemročná Norma stála na Hollywood Boulevard a s úžasom hľadela na Graumanovo čínske kino. Vchod do budovy pripomínajúcej chrám strážila pagoda so strechou, ktorú podopieral desivý drak. Kino vyzeralo ako hrad z rozprávky, bolo čarovné a hrozivé zároveň. Bolo to najpôsobivejšie miesto, aké kedy videla. Stála ako prikovaná, ovládol ju úžas aj neistota. Smie podísť bližšie? V hlave jej zaznel hlas bývalej pestúnky Idy Bolender tak jasne, akoby stála vedľa nej. „Vieš, čo sa stane, keď príde koniec sveta a ty budeš sedieť v kine?" poučovala ju trasľavým hlasom. „Zhoríš spolu s ostatnými hriešnikmi. Do kina slušný človek nechodí. Len v kostole si pod Božou ochranou." Odvtedy, čo ju Bolenderovci poslali preč, prešiel viac než rok. Odrazu im bola na príťaž.

Norma pevnejšie zovrela ruku svojej sprievodkyne a pre istotu v duchu odriekala modlitbu. Bol horúci letný deň a Grace

ju vzala na prechádzku, vraj musia prebrať niečo vážne. Takéto slová z úst dospelých zvyčajne neveštili nič dobré – mohlo ísť o trest, zlú správu, alebo, čo by bolo najhoršie, bude sa musieť vrátiť do sirotinca. Hrozba visela vo vzduchu a lusknutím prstov sa mohla stať skutočnosťou.

Grace McKee bola priateľka jej biologickej matky a vlastné deti nemala. Dobrá nálada ju však neopúšťala. Norma u nej bývala dočasne – kým sa pre ňu nenájde nová pestúnska rodina. Premkli ju obavy, keď si spomenula, že väčšina pestúnov uprednostňuje bábätká alebo batoľatá. Čím menšie dieťa, tým viac peňazí od štátu. Do očí sa jej tisli slzy.

Grace stisla Norme ruku a láskavo sa usmiala. „Než sa spolu porozprávame, chcem ti konečne ukázať kino aj zvnútra. Je to predsa súčasť našej kultúry, máme tu viac kín než kostolov." Bielym vejárom zamávala najprv pred svojou tvárou, potom pred Norminou. „Človek má právo na zábavu. Život nemusí byť vždy len smutný a ponurý."

Norme bol taký prístup k životu cudzí, nesmelo jej opätovala úsmev. Odkedy bývala u Grace, trávili spolu veľa času. Ukázala jej Los Angeles a vždy bola nahodená ako filmová hviezda. Dnes mala letné svetlomodré šaty s bielymi bodkami, ktoré jej odhaľovali štíhle členky. Vlnité plavé vlasy jej voľne padali na plecia. Vôbec nepôsobila ako strihačka vo filmových štúdiách Consolidated, ktorá býva v malom dvojizbovom byte. Na pohľad vyzerala ako slávna herečka z farebných časopisov, ktoré tak rada listovala. Každý ju mal rád, a aj napriek drobnej a útlej postave bola neprehliadnuteľná.

Zabúdala pri nej na svoj smutný údel. Grace sa nikdy nehnevala, keď bola smutná. Práve naopak, objala ju a utešila. Vďaka nej sa cítila slobodnejšie a bezstarostnejšie než kedykoľvek predtým.

„Poď, zlatko," potiahla ju Grace za ruku a viedla ju cez Hollywood Boulevard, ktorý lemovali tiene paliem. Na cestu pražilo kalifornské slnko, dala by sa na nej usmažiť omeleta. Mesto už niekoľko týždňov sužovalo sucho.

Blížili sa ku Graumanovmu čínskemu kinu a Norma sa kŕčovito držala Grace. Sandále jej boli pritesné a podrážky sa jej lepili na rozpálený asfalt. Grace kráčala vedľa nej ladne v lodičkách a rytmicky hojdala bokmi.

„Dnes uvidíš Jean Harlow," usmiala sa.

Netušila, kto je Jean Harlow, no nevedela sa dočkať. „Teta Grace, veľmi sa teším," zaštebotala, no stále ju trápilo, že ich čaká ťažký rozhovor. Nechcela sa vypytovať, a tak si radšej hrýzla do jazyka. V mysli sa jej mihol obraz sirotinca na El Centro Avenue.

„Jean je najkrajšia a najtalentovanejšia herečka, akú sme kedy v Hollywoode mali," rozplývala sa Grace. „Jej nový film *Dievča z Missouri* mal premiéru pred týždňom. Určite sa ti bude páčiť."

Grace vejárom ukázala na betónové dlaždice pred kinom. „Tu sú odtlačky rúk a nôh slávnych hviezd. Sú to skutočné hollywoodske ikony."

„Čo je to?" spýtala sa a opatrne si čupla, aby si nezašpinila jediné slušné šaty.

„Ikona je niekto veľmi úspešný – herečka, speváčka či tanečnica –, koho obdivujú celé generácie," vysvetlila Grace. „Pozri, tu sú odtlačky tvojej menovkyne, herečky Normy Talmadge. Tvoja mama ju zbožňovala."

Moja mama? Zahryzla si do pery. Zostala jej po nej len fotografia, na ktorej bol aj otec. Mal tenké fúziky, akoby nakreslené ceruzkou.

Zľahka obkreslila ukazovákom odtlačok ruky v betóne a potom naň položila vlastnú dlaň. „Ikona," zašepkala s úctou.

„Čoskoro ich budeš mať rovnako veľké," usmiala sa Grace a zamierila k pokladni.

Keď jej Grace podávala lístok, Norma zaváhala. Ak má prísť koniec sveta, zhorí v kine, ale aspoň bude s Grace.

Keď vstúpili dnu, rozbúchalo sa jej srdce. S otvorenými ústami hľadela na vyrezávaný strop, tapisérie na stenách a mozaikovú podlahu. Ten žiarivý pestrofarebný svet pripomínal zámok z rozprávky. Bolenderovci jej ich nikdy nečítali, prednosť mala Biblia. Všade naokolo bola červená, bronzová a zlatá: závesy so zlatými obrubami a s povrazmi hrubými ako plyšové hady, bronzové nádoby v tvare umývadla, dvere s vyrezávanými emblémami a kovaním také ťažké, že by ich sama neotvorila. Netušila, že svet môže byť taký nádherný. Taký ligotavý. Taký veľkolepý. Srdce jej bilo ako splašené. Pre istotu si položila dlaň na hruď. Keby náhodou vyskočilo, bude pripravená ho chytiť.

„Hollywood je hlavné mesto pokušenia," vyhlásila Grace a suverénne vykročila vpred, akoby vstupovala do vlastnej obývačky.

Norma, omámená vôňou pukancov s roztopeným maslom, cupkala po jej boku. Uvádzač ich zaviedol na miesta v piatom rade. Sála bola obrovská. Zmestili by sa do nej všetky deti z jej školy. A ani v kostole nebolo tak príjemne chladno ako tu! Na zemi bol koberec mäkučký ako vata a mala pocit, že sa nad ním vznáša. Presne takto si predstavovala cestu do raja.

Grace sa s vejárom v ruke rozhliadala na všetky strany, akoby niekoho hľadala. Zišlo jej na um, že ona a jej priatelia sú asi naozaj bohatí, inak by si v čase, keď nezamestnaní stáli v rade na chlieb a na kukuričnú kašu, nemohli dovoliť zaplatiť pätnásť centov za lístok do kina.

Usadila sa vedľa Grace. Bola jediným dieťaťom v sále a zaborila sa do tmavočerveného zamatového kresla. Zrak mala upretý na strop, ktorý pripomínal obrovské slnko s lúčmi, lemované nádhernými maľbami.

Keď gong ohlásil začiatok predstavenia, zadržala dych. Znova sa nadýchla, až keď sa na plátne objavila Jean Harlow. *Dievča z Missouri* bol príbeh o Eadie, ktorá vyrastala v chudobných pomeroch a hľadala si bohatého manžela. Popritom sa zaplietla do všelijakých problémov, ba dokonca ju obvinili z krádeže. Film Normu bavil, hoci pán Paige, jeden z potenciálnych ženíchov, čudne mumlal a Norma mu nie vždy rozumela.

Viac ráz sa pozrela na Grace, aby sa uistila, že je vedľa nej, a všimla si, že aj ona pozoruje ju. Väčšinu času však neodtrhla zrak od Eadie na plátne. Mala plavé vlasy ako Grace a v priliehavých bielych šatách vyzerala nadpozemsky krásne – ako bohyňa.

Pri záverečných titulkoch nadšene zatlieskali. *Takže takto vyzerá ikona*, prebleskло Norme hlavou. *Je mojím úplným opakom!* Ikonu si každý chce nechať. Ikona by neskončila v sirotinci. Neposúvali by si ju z jednej pestúnskej rodiny do druhej. Netrápia ju nočné mory a nebudí sa obliata studeným potom. Jean Harlow iste všetci zbožňujú, má skutočnú rodinu a veľa priateľov. Nikto sa jej nevysmieva.

Nechcelo sa jej odísť. Film ju pohltil a vo vzduchu sa vznášalo niečo z jeho čara. Mala pocit, akoby Eadie naozaj existovala. Cítila tlkot jej srdca, smiala sa s ňou aj trpela. Eadie jej pripadala ako nová kamarátka. Keby s Grace zostali sedieť, nepustili by film znovu?

O chvíľu Grace ladne vstala a viedla ju von zo sály. Snažila sa kráčať menej neohrabane. Niekoľko krokov dokonca urobila po špičkách a predstavovala si, že má na nohách elegantné lodičky ako Grace.

„Jean Harlow má skutočný herecký talent," rozplývala sa Grace, keď v bodkovaných šatách s kabelkou hompáľajúcou na predlaktí prechádzala cez foyer. „Je zmyselná a zároveň vtipná."

„Je prekrásna," zašepkala. Od chodenia po špičkách ju boleli prsty na nohách.

Grace prikývla. „Jean je dokonalá." Vzápätí sa postavila pred Normu. Premeriavala si ju, rovnako ako počas filmu. „Ty si tiež dokonalá, zlatko. Rozkošné dievčatko s veľkým srdcom." Prstom jej nežne prešla po špičke nosa.

Neveriacky sklopila zrak. Dokonalá? Tak prečo ju nikto nechce? Prečo sa jej vzdala vlastná mama? Prečo ju Bolenderovci poslali preč?

Vonku na ulici ju chytila Grace opäť za ruku. „Chcela som sa s tebou o niečom porozprávať.“ Zapozerala sa dolu ulicou smerom k pobrežiu.

Stiahlo jej hrdlo a dlane jej zvlhli od potu. Grace náhle zastala a jej sa rozbúchalo srdce. V nose ju pošteklil pach tlejúceho dreva z okolitých kopcov.

„Mám v úmysle,“ začala, „požiadať o zverenie do opatery, aby si navždy zostala pri mne.“

Norme zahučalo v ušiach, nedokázala zo seba vydať ani hláska. „T-ty budeš... moja nová mama?“ vyjachtala napokon.

„Áno, budem tvoja mama. A budeme skutočná rodina,“ usmiala sa Grace a žmurkla na ňu. Dokonca aj mihalnice mala odfarbené na blond.

Je možné, že sa ten vzdialený sen o láskavej starostlivej žene, ktorú by smela nazývať mama, stane skutočnosťou? O mame, ktorá ju neopustí, bude sa o ňu starať a ľúbiť ju takú, aká je? Zaplavila ju vlna nádeje a očakávania. Nechcelo sa jej veriť, že má také šťastie. „To by bolo úžasné!“ vyhŕkla rozrušene a v duchu si už predstavovala nový život po Graciným boku. Pestrofarebný, nie čiernobiely. Popoludnia v kine namiesto upätých bohoslužieb, spoločné obedy, ranné prebúdzanie vo vrúcnom objatí. Zo všetkého najviac však túžila po niekom, o koho sa bude môcť oprieť a komu nebude na ťarchu. V tej chvíli si predsavzala, že sa stane najlepšou dcé-

rou, akú si možno priať. Grace nebude môcť povedať, že si s ňou nevie rady.

Chystala sa ju objať, no výraz sa jej náhle zmenil. Tvárila sa nezvyčajne vážne. „Aby mi ťa zverili do opatery, musím preukázať, že tvoja biologická matka je nesvojprávna," hlesla.

Zmeravela. Nevedela, čo znamená „nesvojprávna", no podľa toho, ako váhavo to slovo Grace vyslovila, neveštilo to nič dobré.

Grace si vzdychla. „Ale to je tá jednoduchšia z dvoch podmienok." Na bodkovaných šatách sa jej pod pazuchami črtali fľaky od potu.

„A… tá d-druhá?"

Grace privrela oči, akoby zberala odvahu a zapozerala sa na ňu. „Musíš stráviť aspoň šesť mesiacov v sirotinci."

Nevdojak o krok ustúpila. Má ísť do sirotinca? A nebyť s Grace? Nevedela si predstaviť bez nej ani hodinu, nieto celé mesiace. Hrdlo jej bolestivo zovrelo.

„Šesť mesiacov ubehne ako voda, uvidíš," dodala Grace a vzala ju za ruku. „Nemôžem zmeniť kalifornské zákony, hoci by som to najradšej spravila."

Zaváhala. Šesť mesiacov v sirotinci jej pripadalo ako večnosť.

„Neexistuje iný spôsob, ako sa stať tvojou mamou," zašepkala Grace. „Ale sľubujem ti, že potom zostanem s tebou navždy."

„N-naozaj n-navždy?" jachtala.

Grace ju pohladila po vlasoch a nežne odvetila: „Naozaj navždy."

Pookriala. Prikývla a snažila sa usmiať tak sebavedomo ako Eadie vo filme. Stisla Grace ruku a vytesnila z mysle obraz sirotinca – ako keby išlo o nepodarenú scénu, ktorú možno vystrihnúť. Konečne bude mať mamu, pravdepodobne tú najlepšiu na svete. „Mama," zašepkala nesmelo a pritúlila sa ku Grace. Po lícach jej stekali slzy, tentoraz od radosti.

O šesť mesiacov konečne spozná nezištnú materinskú lásku. Za posledné týždne zistila, aká je – teplá a sladká ako šišky, ktoré jej Grace kupovala na rohu ulice. Po prvý raz po dlhom čase mohla konečne... voľne dýchať.

I. ČASŤ

„Keď som mala dvanásť, pôsobila som na sedemnásť.
Postavu som mala vyvinutú a pekne tvarovanú.
Lenže nikto okrem mňa to nevidel. Nosievala som modré šaty
a blúzku, do ktorých ma navliekli v sirotinci.
Vyzerala som v nich ako vo vreci.“

Marilyn Monroe

1.

Marec 1942

Norma sa na letisku musela pevne držať zábradlia, aby ju neudupal dav. Už niekoľko týždňov pretriasali filmoví fanúšikovia a novinári v Los Angeles nakrúcanie filmu *Casablanca*. Fascinovane pozorovala čulý ruch na pristávacej ploche letiska Metropolitan. Všade stáli kamerové žeriavy, do výšky sa týčili mikrofóny a hlúčiky ľudí osvetľovalo množstvo reflektorov. Na obytných prívesoch s neprehliadnuteľným logom Warner Bros. sa neprestajne otvárali a zatvárali dvere. Vystupovali z nich samé ženy, pravdepodobne herečky. Jedna z nich nervózne prešľapovala pred karavanom a tisla si na hruď scenár. Čakala s napätím na *závratný okamih?*

Od Grace sa dozvedela, že herečka dokáže zasiahnuť divákov a strhnúť ich len vtedy, ak splynie s postavou a stane sa ilúziou skutočného života. Povedala jej tiež, že keď herečka

nevie rozlíšiť, či je sama sebou alebo postavou, zažíva *závratný okamih*.

Aj ona ho túžila zažiť. V mysli si ho rozložila na úlomky šťastných chvíľ, ktoré sa spoja do jednej obrovskej mozaiky. Odkedy bola prvý raz v kine, srdce jej pišťalo len po jednom – chcela sa stať herečkou. Keď odišla zo sirotinca a presťahovala sa ku Grace, často si v izbe prehrávala filmové scény. Každý týždeň chodili do kina, aby z reality unikli do hrdinských a romantických príbehov, niekedy tragických, inokedy naplnených láskou. Pre hrdinku či hrdinu na plátne sa však vždy všetko skončilo dobre.

„Pľac je ako mravenisko," zamumlala si pre seba. Vedľa nej stála jej nevlastná sestra Bebe. „Pôsobí chaoticky, no každý presne vie, čo má robiť." Norma pozorovala kameramana. Manipuloval s veľkým lesklým zariadením, od ktorého sa odrážali slnečné lúče. Kedy asi padne prvá klapka?

Divadelnú hru *Všetci sa stretnú u Ricka*, podľa ktorej vznikol filmový scenár, doslova zhltla. Hovorilo sa, že autori získali za predaj práv na sfilmovanie neuveriteľnú sumu dvadsaťtisíc dolárov. Hlavnú postavu Ricka, majiteľa nočného klubu v Casablance, ktorý pomáhal Európanom utiecť pred nacistickým terorom do bezpečia Ameriky, stvárňoval známy herec Humphrey Bogart. Norma pokladala príbeh za výnimočný najmä pre ľúbostnú zápletku medzi Rickom a Ilsou. Zaujímavosťou bolo, že to bola Bogartova prvá romantická rola, dovtedy sa preslávil predovšetkým úlohami gangstrov. Mal sa objaviť na pľaci, no či sa ukáže aj Ingrid Bergman ako Ilsa, nebolo isté.

Ju Norma a Bebe obdivovali najviac. Vyžarovala z nej nezraniteľnosť, akoby ju život nedokázal vykoľajiť. Bol to ten druh sebaistoty, aký bol vlastný väčšine úspešných filmových hviezd. Navyše bola očarujúco krásna.

Norme bilo srdce od vzrušenia takmer rovnako rýchlo ako vtedy, keď si ju Grace konečne osvojila po rokoch osamelosti v sirotinci. Odvtedy ubehlo šesť rokov. Mala skutočnú mamu a najlepšiu nevlastnú sestru na svete, bola milovaná a našla domov. S Bebe neraz skákali od radosti, že majú jedna druhú. Tešili sa bez ostychu! Veď nebojácnosť je vlastnosť, ktorú dobrá herečka bezpodmienečne potrebuje. Pred kamerou jej nesmie byť trápne nič, ani bozk.

„To je určite on!“ zvolala žena za jej chrbtom a prepchala popri nej ruku s fotografiou. „Ten muž v sivom plášti! Má klobúk, ktorý mu zakrýva tvár!“

„Áno, to je Bogie!“ zakričal zozadu jeden z novinárov a dav sa ešte viac natlačil k zábradliu. „Pán Bogart, nemáte chvíľku na krátky rozhovor?“

Norma bola nalepená na železných tyčiach. Muža nebola schopná rozoznať, lebo časť tváre mu zakrýval zdvihnutý golier. „Čo myslíš, je to fakt on? A kde je Ingrid Bergman?“ spýtala sa Bebe nezaujato. V skutočnosti sa volala Eleanor, no všetci ju volali Bebe. Bola to najstaršia dcéra muža, ktorého si Grace vzala rok po tom, čo boli spolu prvý raz v kine. Zo slušnosti ho kvôli mame oslovovala „otec“.

Bebe na otázku nereagovala, očami blúdila po žiarivomodrej marcovej oblohe nad letiskom. Už niekoľko dní pô-

sobila nezvyčajne skľúčene. „Čo je s tebou?“ znepokojila sa a z vrecka pletenej vesty si vytiahla pero a denník. Posledné stránky zapĺňali autogramy hollywoodskych hviezd, prvé jej najtajnejšie priania.

Keď sa muž v sivom plášti priblížil k zábradliu, novinári začali vykrikovať jeho meno a fotoaparáty cvakali ostošesť. „Pán Bogart, prosím, autogram!“ ozval sa prenikavý ženský hlas. Iná žena túžobne zvolala: „Ste môj hrdina, Bogie!“

Ibaže Norme vŕtala v hlave len Bebe. Dúfala, že výlet jej trochu zlepší náladu. Bol nádherný jarný deň. V tomto období bolo vo vzduchu cítiť opojnú vôňu eukalyptov, ktoré rozkvitli po celej štvrti Bel Air. Jej snaha zjavne vyšla navnivoč. Bebe mala v očiach slzy a rúž sa jej rozmazal. „Ale nič,“ kývla rukou a uhla pohľadom.

Herec medzitým pristúpil bližšie k nim. Norma nepochybovala, naozaj to bol Bogie! Pohľad filmového zloducha sponad zdvihnutého goliera nemohol patriť nikomu inému.

Ešte raz sa naňho túžobne zahľadela, schytila nevlastnú sestru za ruku a predierala sa s ňou davom, preč od zábradlia a reportérov. Vo svetlých šatách, ktoré im Bebe ušila zo starých závesov, v rozgajdaných pletených vestách a s rovnakým červeným rúžom vyzerali ako dvojičky. Napokon sa cez besniaci dav pretlačili von.

„Nezájdeme do domčeka na strome?“ navrhla.

Drevený domček na starom dube za rodinným domom sa stal ich útočiskom. Ukryté v lístí sa zdôverovali jedna druhej so svojimi želaniami či zážitkami. Norma sa túžila stať herec-

kou, no mala strach, že ju nepozvú na kamerovú skúšku do filmového štúdia. Bebe jej zase porozprávala o prvom bozku s Joeom Tylerom od susedov a o svojom smutnom detstve. Boli rovesníčky, no viac než vek ich spájali podobné osudy. Aj Bebe vyrastala v sirotinci a u pestúnov, jej biologickú matku tiež vyhlásili za duševne chorú. V príjemnej tôni ohýbajúcich sa konárov sa z nich stali skutočné sestry. Dôvernejší vzťah mala už len s Grace.

„Ale veď si chcela vidieť Humphreyho Bogarta," hlesla Bebe.

„Lenže ty sa vôbec netešíš," pokrútila hlavou a napravila sestre vestu, ktorá sa jej v tlačenici pokrkvala.

Bebe si nestíhala zotierať slzy z líc.

„Ten muž v plášti aj tak nebol Bogie," zaklamala a odvrátila zrak od zábradlia. Tak veľmi si želala mať v denníku jeho podpis a možno sa niečo dozvedieť o Ingrid Bergman! „Pokojne to mohol byť aj Conrad Veidt, ktorý hrá postavu majora Strassera," vyhlásila. Objala sestru okolo pliec a vykročili domov. Čo tam po Humphreym Bogartovi, hlavne, nech sa jej sestra cíti lepšie. Bebe si Normu obľúbila na prvý pohľad. Keď sa k nim nasťahovala, ochotne sa s ňou podelila o izbu. Dokonca jej natrhala kytičku lúčnych kvetov a položila jej ju na vankúš, aby sa Norme v novom domove snívali len pekné sny o kvetoch. Norma ju vtedy vrúcne objala.

Rovnako ako letisko Metropolitan, aj rodinný dom sa nachádzal v štvrti Van Nuys, v srdci regiónu San Fernando Valley. Pred tridsiatimi rokmi sem prišli prví farmári so stanmi, neskôr tu mnohí našli prácu v konzervárenskom priemysle. V niekto-

rých uliciach stáli malé domy tak nahusto vedľa seba, že sa medzi ne nezmestila ani úzka záhradka.

Po ceste domov rozoberali hru *Všetci sa stretnú u Ricka*. Bebe ju prečítala skôr, ako Norma a dojala ju Rickova láska k Ilse. Norma vedela, že nevlastná sestra niečo o láske vie vďaka Joeovi Tylerovi. Nedokázala si predstaviť, že by sa o lásku ku Grace a k Bebe mala deliť s nejakým chlapcom. Pri predstave, že by ju pobozkal cudzí muž, ju striaslo od hnusu.

Keď dorazili na Odessa Avenue, Bebe sa strojene usmiala. Šípila, že ju trápi niečo vážne. „Donesiem nám niečo na pitie," navrhla. Najradšej by pripravila syrové hrianky, aby ju rozveselila, lenže tie si nemohli dovoliť. Syr sa stal luxusom. Grace mala vo filmových štúdiách Consolidated len príležitostné zákazky a Ervin po neúspešných konkurzoch preležal ako nezamestnaný celé dni na pohovke.

Bola si vedomá, že sa to tak ľahko nezmení, veď hereckých príležitostí bolo málo. Odkedy Spojené štáty minulý december vstúpili do vojny, natáčalo sa menej. Celulóza, z ktorej sa vyrábali filmy, sa používala na výbušniny a živica potrebná na výrobu rekvizitných fliaš, ktorými sa mlátili herci po hlavách, smerovala výhradne do zbrojárskeho priemyslu. Aspoň tak písali v časopise *Hollywood Reporter*, ktorý si Grace a Norma kupovali.

„Vylez už hore," posúrila ju Norma a otočila sa k domu. „Malo by tam byť zopár vankúšov."

Keď Bebe stúpala po priečkach rebríka, z domu vyšla Grace. Bola nachystaná na popoludňajšiu návštevu Grauma-

novho čínskeho kina – mala na sebe úzku sukňu, lodičky a obľúbenú mätovozelenú blúzku s nazberkanými rukávmi. Odkedy Amerika vstúpila do vojny, na trhu bol nedostatok látok, a preto sa nazberkané rukávy prestali vyrábať aj nosiť. Grace si však blúzku vyhovoriť nenechala.

„Mami," ohlásila ju Norma a kútikom oka si všimla, že Bebe na rebríku zmeravela. „Takmer sme zahliadli Humphreyho Bogarta a Ingrid Bergman. Vieš si to predstaviť?"

„To je krásne, zlatko," usmiala sa Grace a jemné jarné slnko jej zalialo tvár bielu ako krieda. „Bebe, hovorila si už s Normou?" spýtala sa.

Bebe pomaly zišla z rebríka a pristúpila k nej. „Nezvládla som to," hanblivo sklopila zrak na zaprášenú zem.

Norma prechádzala pohľadom z jednej na druhú. „Už nebudeme chodiť do kina?" hlesla a pozrela na Grace. „Prosím, nie!" Tento týždeň premietali nový film s Ritou Hayworth, najzmyselnejšou tanečnicou v Hollywoode. Bebe chytila Normu za ruku a povzbudivo ju stisla. Prsty mala ako ľad.

„Poďme dnu," povedala Grace a jemne štuchla Normu dopredu. Na chrbát jej položila roztrasenú ruku.

„Č-čo sa sta-stalo?" jachtala. Vždy, keď bola nervózna alebo mala rozprávať pred ľuďmi, začala koktať. V poslednom čase sa jej navyše na lícach objavovali nepekné tmavočervené škvrny. Z pier si zotrela rúž, zrazu jej pripadal priveľmi nápadný. Prišli nejaké správy o jej biologickej matke? Zomrela Pearl Baker na duševnú chorobu? Často o tom uvažovala a nebola si istá, čo k nej vlastne cíti. Nevideli sa celé roky.

Napriek tomu ju pri pomyslení na ňu zakaždým premkla úzkosť. Bolo to preto, že duševné choroby sú dedičné? Možno preto ju kedysi označovali za problémové dieťa a aj dnes sa na ňu niektorí susedia pozerali pomedzi prsty.

Vošli do domu. Všetky izby boli vymaľované pastelovými farbami, na podlahách bolo biele linoleum – posledný výstrel módy pred vojnou. Prešli cez obývačku a Norma uhla pohľadom od pohovky, kde zvykol oddychovať jej nevlastný otec. Keď si myslel, že je sám, nacvičoval si kovbojskú chôdzu Johna Wayna.

Norma vošla do malej detskej izby, o ktorú sa delila so sestrou, a posadila sa za písací stôl. Pred sebou mala otvorenú učebnicu biológie pre druhý ročník strednej školy. Zavrela ju a denník vložila do zásuvky.

Grace chodila bezcieľne po izbe a po dlhšom váhaní prehovorila: „Ervin dostal sľubnú pracovnú ponuku, ktorú nemôže a nechce odmietnuť."

„Konečne veľká herecká rola?" potešila sa. Možno by mohla nevlastného otca navštíviť na pľaci a nahliadnuť do zákulisia.

Grace smutne pokrútila hlavou a jej vlasy zafarbené na levanduľovo sa nepohli ani o piaď. „Nie ako herec, ale ako obchodník."

Nechápala to. Veď Ervin sa chcel stať hereckou hviezdou. V jednom kuse hovoril o zmluve so štúdiom Metro-Goldwyn-Mayer a o tisícdolárovom týždennom plate. Dobre vedela, že ak sa nič nezmení, čoskoro nebudú mať z čoho žiť.

Nevlastný otec nutne potreboval prácu, inak by sa nemusel uchýliť k tomuto riešeniu

„Dostal ponuku predávať pre firmu Adel Precision v Západnej Virgínii," pokračovala Grace. „Bude predávať hydraulické súčiastky do lietadiel."

„V Západnej Virgínii?" Tá ležala na opačnom konci Spojených štátov a bola známa mrazivými zimami. Nechcela odísť z Los Angeles, z továrne na sny, ktoré sa z vyprahnutej pustiny zmenilo na najúchvatnejšie mesto na svete. V Západnej Virgínii sa jej prianie stať sa obdivovanou a zbožňovanou ikonou nesplní. Prečo si Ervin nenašiel prácu v Los Angeles? Veď tu sídlili veľké filmové štúdiá. V Západnej Virgínii sa nenatáčal ani jeden film. Tu sa cítila ako doma, dnes takmer stretla Humphreyho Bogarta a Ingrid Bergman. Okrem toho, pre nevlastného otca nebola ochotná obetovať nič. Mal nepríjemnú povahu a býval neznesiteľný. Keď Grace nebola doma, správal sa k Norme ako k nepozvanému hosťovi. Bola mu dobrá len na to, aby mu podala pivo, keď vylihoval na pohovke.

„Je to isté?" zovrelo jej hrdlo.

Grace sa pozrela smerom do obývačky. „Ervin to už prijal," hlesla. „Žiaľ, nedokázala som ho presvedčiť." Oči sa jej zaliali slzami a aj Norme bolo do plaču. „Je to nadaný obchodník a nutne potrebuje zarábať. Musíme predsa mať čo jesť a z čoho zaplatiť nájom, inak skončíme na ulici," zašepkala.

„Hádam sa mi priveľmi nebude cnieť za domovom," povzbudila ju a pritúlila sa k nej.

Grace ju pevne objala a trasľavým hlasom zo seba vysúkala: „Ako pestúnske dieťa nesmieš opustiť štát Kalifornia."

Tá veta ju zasiahla ako rana pod pás. Na toto nebola pripravená. Nesmela s nimi odísť, pretože bola pestúnske dieťa? Mala sa rozlúčiť s rodinou, s milovanou mamou?

„Snažila som sa ich presvedčiť, ale sociálka trvá na tom, že tvoj odchod by bol nezákonný," uisťovala ju Grace. Jej zvyčajne veselá tvár sa zachmúrila. Zdalo sa, že je na pokraji zrútenia, a pridŕžala sa Normy, ktorú opúšťali sily.

„Je mi to ľúto," vzlykala Grace a nechty sa jej zaborili do Norminho pleca. „Neviem, čo urobiť, aby nás nerozdelili." Po lícach jej stekali slzy. „Ak všetko pôjde dobre, o rok či dva sa vrátime a budeme mať dosť peňazí, aby sme zasa bývali v Los Angeles."

Z hrdla sa jej dral výkrik. Mala chuť z celej sily udrieť päsťou do tenkej drevenej priečky, ktorá oddeľovala detskú izbu od kuchyne. Lenže keď videla mamu bielu ako krieda, nedokázala zo seba vytisnúť ani jediné slovo.

Do izby vošiel Ervin Goddard. Stál rozkročený a palce mal zastrčené za prehnane veľkou prackou na opasku ako herec, ktorý natáča scénu z westernu. Norme nešlo do hlavy, ako mohol Grace učarovať tento zavalitý Texasan. Páčilo sa jej azda, že bol o desať rokov mladší než ona?

„Už si jej povedala, že sa sťahujeme bez nej, drahá?" spýtal sa. „Má takmer šestnásť, mala by si vedieť poradiť."

Norma neveriacky pokrútila hlavou. Ako mohol byť taký bezcitný? Veď ju vôbec nepoznal! Bez milovanej mamy a domova by nepreżila ani mesiac. Zaťala päste. Musela sa rozlúčiť

so spoločnými večerami, s dôvernými dievčenskými rozhovormi a s lámaním si hlavy, keď spolu riešili úlohy z matematiky. Ísť do kina bez Grace? To jednoducho nebude ono. Ako sa to vôbec mohlo stať? Grace jej predsa sľúbila, že ju nikdy neopustí! Stiahlo jej žalúdok a mala chuť kričať.

Akoby cez stenu počula Ervinove spokojné slová: „Konečne môžeme bez okolkov prebrať naše plány v Západnej Virgínii!“ Jej mama nepatrne prikývla.

Nechápala, prečo sa inak silná Grace nechá Ervinom zahnať do kúta. Manipuloval s ňou ako s bábkou. Aspoň bude mať pri sebe Bebe. Sama by sa zrútila. Zase by sa z nej stalo malé dievčatko, ktoré nikto nechce.

„Tak teda dohodnuté!“ Ervin sa k nej otočil. „S Bebe si môžete písať.“ Vzápätí odkráčal kovbojskou chôdzou preč.

„Bebe tiež odchádza?“ zašepkala. Mala pocit, že jej niekto vyrazil dych a bezmocne sa zosunula na stoličku.

„V novom dome máme miesto pre troch,“ zakričal Ervin z vrchu schodiska, „nie pre štyroch.“

Neveriacky sa pozrela na Grace a ochromila ju pálčivá bolesť, akoby jej niekto nožom krútil vo vnútornostiach. Sťažka sa postavila, tackavo prešla k oknu a pozrela von k domčeku na strome, kde sa Bebe so slzami v očiach opierala o rebrík. Nevlastná sestra nemohla za to, že bola prvoradá. Bolo pochopiteľné, že otec dal prednosť vlastnej dcére. Norma zostala prípadom pre charitu nielen v očiach susedov, ale aj v Ervinových. Grace však nad ňou držala ochrannú ruku a bolesť časom pominula. Ani v škole ju už nik nevolal sivá myška.

Keď začula Ervinove ťažké kroky na schodoch, zavrela na izbe dvere a podišla ku Grace. „S Bebe sa predsa delíme o izbu. Zvládli by sme to aj v Západnej Virgínii.“ Bola presvedčená, že s nevlastnou sestrou by vychádzali za hocakých ťažkých podmienok. „Prosím, dovoľ to, mami!“ zaprosila.

„Keby bolo po mojom, išla by si s nami hneď, ale sociálka to nedovolí, zlatko,“ odvetila Grace skľúčene. „Uvidíš, jeden-dva roky prejdú rýchlo.“ Sťažka si vzdychla, akoby neverila vlastným slovám.

„To je celá večnosť!“ Zúfalá klesla na podlahu a rozplakala sa. Vzdala sa jej biologická matka, Ida Bolender o ňu tiež nestála a teraz ju posiela preč aj Ervin Goddard, ktorý o tom presvedčil aj jej novú mamu. Bude sa musieť vrátiť do sirotinca, kde za ňu nikto nebude bojovať a nikto v ňu nebude veriť. Najradšej by sa utiahla do domčeka na strome a zostala tam naveky. Modré šaty a bielu blúzku zo sirotinca pred dvoma rokmi spálila, lebo sa domnievala, že táto kapitola jej života sa uzavrela.

Po lícach sa jej kotúľali slzy. Grace si k nej čupla a objala ju, aby ju utešila. Pri srdci ju pichalo tak silno, až si musela pritisnúť ruky na hruď. Ani to nepomohlo.

„Postarám sa o to, aby si sa nemusela vrátiť do sirotinca,“ sľúbila Grace a utrela sebe aj Norme slzy vreckovkou. Maskara sa jej rozmazala.

„Ako to chceš urobiť?“ Norma mala zrak zahmlený od sĺz. Svetlohnedé vlasy mala rozstrapatené a ružová mašľa sa jej rozviazala.

„Ideš, zlatko?“ ozval sa Ervin netrpezlivo z obývačky.

„Hneď,“ odvetila Grace a zaviazala Norme mašľu nanovo. „V júni budeš mať šestnásť,“ pohladila ju. „Podľa kalifornského práva sa môžeš vydať.“

Vypleštila oči. Vydať sa? Veď si pripadala ešte ako dieťa, ktoré potrebuje ochranu. Nemal by sa človek pred svadbou najprv zamilovať? Tak to predsa býva vo filmoch. A to teda rozhodne neplánovala!

„Máš predsa rada Jimmieho, nie?“ nadhodila Grace. „Potom by si nemusela ísť do sirotinca.“

„Máš na mysli Jima Doughertyho, nášho suseda, keď sme bývali na Archwood Street?“ spýtala sa. V mysli jej lietalo slovo „sirotinec“.

Na Archwood Street sa Grace spriatelila s Jimovou mamou. Jim ju zopár ráz odviezol v aute, no bližšie ho nepoznala. Jeho rodina vraj počas Veľkej hospodárskej krízy bývala v stane a večeru si chodili loviť do kalifornských lesov.

„Jimmie je dobrý muž,“ pokračovala Grace. „Na strednej bol predsedom študentskej rady a je obľúbený. Čo ty na to?“ Pokúsila sa o povzbudivý úsmev.

Nebola schopná zo seba vydať ani hláska. Netúžila po manželovi, chcela zostať s mamou. Kedy sa konečne zobudí z tejto nočnej mory?

„Nemohla by som bývať u tety Any?“ spýtala sa zúfalo. U sestry Gracinho otca bola už viackrát. Aj vtedy, keď sa Grace a Ervin zobrali v Las Vegas. Norma mala Anu Lower rada, bola to láskavá žena.

Grace pokrútila hlavou. „Teta Ana ťažko chodí. Minulý mesiac bola v nemocnici, mala vodu v kolenách. V takom stave od nej nemôžeme žiadať, aby za teba prevzala zodpovednosť. Vydať sa za Jima je tvoja jediná možnosť. Na strednej hral americký futbal a dokonca chodil do divadelného krúžku," rečnila Grace. „Mohol by ťa naučiť, ako sa pripraviť na herecké úlohy. Len čo sa vrátim, začneme chodiť na konkurzy do Metro-Goldwyn-Mayer."

„Konkurzy na manželku?" odvrkla sarkasticky. V ten deň sa jej rozpadol na prach ďalší sen. Ako vydatá nezíska zmluvu so štúdiom. Filmové spoločnosti vyhadzovali herečky, keď sa vydali, pretože nechceli riskovať, že otehotnejú. Všetko jej úsilie a skúšanie scén boli zbytočné. Len prednedávnom sa naučila Dorotkin text z *Čarodejníka z krajiny Oz*.

„A čo je na tom?" Grace povzbudivo prikývla. „Ak budeš lepšia než ostatné, vezmú ťa aj vydatú."

Lepšia než ostatné? To nikdy nebola a ani nebude. Veď sa ju práve chystala opustiť vlastná rodina.

„Možno je to znamenie osudu, že patríš do Hollywoodu," skúšala Grace.

„A-ale…" jachtala a na lícach sa jej objavili červené škvrny. Ako by mohla myslieť na kariéru herečky? Bez Grace to nemalo zmysel. „Vôbec netuším, čo taká manželka robí."

Grace sa usmiala ako filmová hviezda, ba ešte krajšie, hoci v očiach mala stále slzy. „Manželské povinnosti sa naučíš rýchlo. Povedz áno, nech viem, že o teba bude postarané, kým budem preč."

Norma si spomenula na slová Jean Harlow z filmu *Dievča z Missouri*. Aj Eadie bola presvedčená, že žena má len jediné poslanie – vydať sa. Nechcela sa vydať, no ešte viac sa jej priečilo vrátiť do sirotinca a byť sama ako prst. Ostatným deťom rozprávala o svojich úžasných rodičoch, ktorí si po ňu čoskoro prídu. Každý deň odznova.

Oprela si hlavu o Gracino mäkké plece. „Nezvládnem to. Neviem, čo si počnem bez teba a Bebe," preskočil jej hlas. Nemala silu postaviť sa zo zeme.

Grace kolísala nehybnú Normu v náručí. „Budeme si často písať a ani sa nenazdáš, zasa budeme spolu. Ak budeš každý týždeň chodiť do kina, v myšlienkach zostaneme prepojené."

Meravo sa na ňu zahľadela. Bez Grace do kina nevkročí. Len by jej pripomínalo stratu mamy. Kino a hollywoodske filmy boli s Grace pevne prepojené. Dnešný deň bol dôkazom, že jej osudom je byť sama. Srdce mala zlomené na milión kúskov.

Prikývla, no len kvôli Grace. Uvedomovala si, že jej farebný život teraz vybledne. Pred sebou videla sivú budúcnosť s tmavými dažďovými mrakmi. Slnečným dňom bol koniec. A láska – tá tiež dávno zašla za obzor.

2.

Apríl 1942

Začiatkom apríla bývali noci ešte chladné. Norma niesla do domčeka na strome vlnené deky a vankúše, Bebe ju nasledovala s občerstvením. Na túto rozlúčkovú noc si potajme zadovážili bylinkovú malinovku – malý luxus, ktorý si ich rodina už dávno nemohla dovoliť. Rodičia šli spať asi pred hodinou, Grace bola po celodennom balení úplne vyčerpaná.

Norma rozložila na podlahu vankúše, obe sa opreli o drevenú stenu a zababušili do diek. Na chvíľu sa zdalo, že sa čas zastavil. Všade bolo ticho, len niekde pod nimi cvrlikali cvrčky.

„Budem na teba myslieť každý deň," ozvala sa po chvíli Bebe.

Normu opantal strach z budúcnosti a vytisla zo seba len: „Aj ja na teba." Zajtra stratí všetko – rodinu, domov aj istotu. Navyše sa bude musieť vydať za cudzieho muža, pobozkať

ho a… úplne sa mu oddať, ako to povedala Grace. Ešte nikdy sa žiadneho chlapca ani nedotkla, nieto bozkávala. A Jim Dougherty nebol chlapec, bol to dospelý muž. O to horšie. Čo ak bude nemotorná? Čo ak sa mu znepáči a jednoducho ju pošle preč? Potom skončí v sirotinci, kým nedovŕši osemnásť. Možno by si mala aspoň nacvičiť bozkávanie na vlastnej ruke, pomyslela si trpko. Predstavila si, ako sa Jimove vlhké pery približujú k jej tvári, a striaslo ju. Vo filmoch to vyzeralo jednoducho a romanticky, v skutočnosti to pôsobilo hrozivo.

Zahnala z mysle obraz Jimových pier a pozrela hore, cez škáry v drevenej streche. Hviezdy nad Los Angeles žiarili pokojne, akoby bolo všetko v poriadku.

„Myslíš si, že obloha v Západnej Virgínii je iná ako tu?“ spýtala sa Bebe, ktorá ju potichu pozorovala.

Zatvorila oči, aby zadržala slzy. „Podľa mňa je sivšia. A daždivá.“

„Ak s Jimom nebudeš vychádzať, zavolaj mi,“ zašepkala Bebe. „Prídem po teba, nech si úrady hovoria, čo chcú. Nájdem v Západnej Virgínii starý dub, mimo dohľadu otca aj Grace, a postavím nám tam ďalší domček na strome.“ Podala jej fľašku bylinkovej malinovky.

Norma sladké šumivé nápoje zbožňovala. Malinovka sa pôvodne varila z kôry stromu sasafras. Dnes večer jej však nechutila. Podala Bebe darček na rozlúčku, ktorý doteraz ukrývala za chrbtom. Ruky jej pri tom ovisli. „Aby si nezabudla na naše dobrodružstvá,“ povedala ticho.

Bebe zatajila dych. „Tvoj denník s autogramami?“

Prikývla. „Chcem, aby sme zostali prepojené. Dávam ti kúsok svojich myšlienok – a, samozrejme, tie podpisy.“ Denník bol jej najväčší poklad. Strážila ho prísnejšie než čokoľvek iné, dokonca aj pred nevlastným otcom. Raz, keď v opitosti hádzal vecami, skočila pred neho a v poslednej chvíli mu denník vytrhla z rúk. Keď sa učila Dorotkine repliky z *Čarodejníka z krajiny Oz*, prezerala si v ňom podpisy slávnych hercov a opakovala si, že aj oni museli tvrdo pracovať, aby uspeli. Snívala, že raz budú aj jej odtlačky rúk a podpis na jednej z dlaždíc pred Graumanovým čínskym kinom.

„Bohužiaľ, Ingrid Bergman mi ešte chýba,“ dodala ospravedlňujúco.

Bebe úctivo otvorila denník a listovala v ňom tak opatrne, akoby stránky boli z tenkého pergamenu. „Podpisy bratov Marxovcov a Hedy Lamarr majú nesmiernu hodnotu,“ poznamenala. „Naozaj si ho nechceš nechať?“

Pokrútila hlavou tak prudko, až sa jej zatočila. S herectvom nechcela mať už nič spoločné! Tak ako návštevy kina, aj ono jej pripomínalo Grace. Práve ona ju v tom vždy podporovala – rozprávala jej o tréme pred kamerou, spolu čítali Stanislavského.

Ak by ten sen živila ďalej, pripomínal by jej, že ju Grace opustila. Človek, ktorému dôverovala a ktorý jej sľúbil, že ju nikdy nenechá samu. S takou bolesťou sa nedalo žiť.

Prinútila sa nahodiť veselší tón, no najprv si odkašľala: „Pozri sa do stredu.“

Bebe sa pousmiala, keď čítala riadky, ktoré Norma prečiarkla a prepísala na:

Začala praktickými radami o oblečení a skončila zoznamom potravín, ktoré by si mala pripraviť na zimu – pre prípad, že by ich sneh na celé týždne odrezal od sveta. Norma videla sneh iba z diaľky, na horských štítoch v lesoch Angeles National Forest, a v kinofilmoch.

Bebe sa dojato usmiala. „Si milá, že sa o mňa staráš. Ešte nikto pre mňa neurobil toľko, čo ty." Vrhla sa Norme okolo krku a rozplakala sa. Keď sa po chvíli upokojila, podala jej drobný náprsný meštek z hnedej koženky – vlastnoručne ušitý, sotva väčší než päsť, s remienkom na zavesenie okolo krku. Norma ho opatrne otvorila, zub po zube rozopla zips a vytiahla z neho desaťdolárovú bankovku. V oválnom ráme uprostred sa na ňu prísne díval Otec zakladateľ Alexander Hamilton. Toľko peňazí ešte nikdy nedržala v ruke – a predsa zaváhala. Určite to boli Bebine celoživotné úspory. Sama mala len štvrť dolára.

„To sú peniaze pre núdzový prípad," povedala jej nevlastná sestra. „Aby si mi mohla zavolať, ak by sa z Jima vykľul zlý manžel. Medzimestské hovory sú drahé." Ukázala na lístoček s číslami, ktorý priložila k bankovke. „To je číslo pošty v Huntingtone v Západnej Virgínii. Môžeš tam nechať odkaz. Každý pondelok sa tam zastavím a spýtam sa, či si volala."

„Určite zavolám," prisľúbila. Zavesila si meštek na krk, privinula si ho k hrudi a pritúlila sa k Bebe. „Ak tých desať dolárov nepoužijem, vrátim ti ich, len čo sa znova uvidíme," zašepkala.

Bebe jej bez slova podala fľašu bylinkovej malinovky. „Na naše opätovné stretnutie."

„Na naše opätovné stretnutie!" zopakovala a snažila sa znieť veselo, hoci jej bolo do plaču. Opäť sa jej v mysli objavil obraz Jima. Zakaždým, keď si predstavila, že s ním bude musieť žiť, snažila sa zachovať pokoj. Jej budúci manžel nedávno dovŕšil dvadsaťjeden rokov a stále býval u rodičov. Od zajtra s nimi bude bývať aj Norma až do svadby.

Chystala sa odpiť si z malinovky, keď sa zachvel rebrík. Obe sa na seba pozreli a napadlo im to isté: asi líška hľadajúca zvyšky jedla.

Keď sa v otvore stromového domčeka objavila levanduľová ofina, Norme takmer vypadla fľaša z ruky.

„Máte tu miesto aj pre mňa?" usmiala sa Grace. Pod pazuchou držala knihu. Jej vlasy, zvyčajne dokonale učesané, jej stáli na všetky strany. Ešte nikdy do ich domčeka nevkročila, nechcela si zašpiniť lodičky.

Normu dojalo jej gesto. Pokúsila sa o úsmev a ukázala na vankúše vedľa seba.

Grace si sadla a snažila sa nedať najavo, že jej je zima, hoci mala na nočnej košeli len saténový župan. Na chodidlá sa jej prilepila špina, no nerobila si z toho ťažkú hlavu. Bebe jej podala bylinkovú malinovku a Norma deku.

„Na lepšiu budúcnosť," pozdvihla Grace fľašu. Potom pozrela na Normu a stíšila hlas: „Na Jimmieho a na teba, aby ste spolu boli šťastní."

+1 riadok

Prikývla, hoci nechápala, ako by ju manželstvo mohlo urobiť šťastnou. Keď pred niekoľkými dňami na strednej škole oznámila, že sa ide vydávať, učiteľka jej bez okolkov povedala, že si zničí život. Pripili si a napili sa.

Grace jej podala knihu, ktorú priniesla. Spoznala by ju aj v šere. Na obálke stálo len STANILAVSKIJ, bez krstného mena.

Ako omámená prechádzala prstom po písmenách názvu *Hercova práca*. Tá kniha bola pre Grace takmer posvätná, azda ešte viac ako Biblia. Neraz z nej Norme čítala. Autor Konstantin Stanislavskij bol aj po smrti najznámejším a najvplyvnejším učiteľom herectva. Práve on vymyslel *závratný okamih*.

„Darujem ti ju." Grace knihu posunula Norme, ktorá stále váhala. „Ak sa budeš riadiť tým, čo v nej píše, môžeš byť dobrou herečkou. Možno podpíšeš zmluvu aj ako vydatá."

Nemala srdce povedať Grace, že herectvo zo svojho života vyškrtla.

V trojici strávili v domčeku celú noc. So sentimentom spriadali plány, kedy sa najbližšie uvidia. Bebe sa s nimi podelila, čo si naštudovala o Západnej Virgínii, a Grace priznala, že sa bojí života v novom štáte, kde je taká zima, že si bude musieť kúpiť poriadny kabát. Napokon zaspali pritúlené jedna k druhej, kým im nad hlavami šuchotali dubové listy.

Nadránom sa Grace potichu vykradla do domu. Pred odchodom pobozkala Normu na čelo a zašepkala: „Si silnejšia, než si myslíš. Ľúbim ťa, zlatíčko."

O hodinu neskôr stál Ervin Goddard na priedomí, pripravený na odchod. Ani len raňajky nechcel. Norma, s ma-

lým kufríkom v ruke a meštekom na krku, strnulo zastala pred prázdnym domom. K Doughertyovcom bude musieť ísť pešo.

Zmätene sledovala ruch pred domom. Keď naložili kufre, nevlastný otec vtlačil Grace a Bebe do auta, na Normu len stroho kývol a dupol na plyn. Namiesto láskavých slov na rozlúčku sa ozval škripot pneumatík a zahalil ju oblak prachu zo štrkovej cesty. Ani Bebe, ani Grace objať nestihla.

Len pár dní po odchode Goddardovcov sa Jim Dougherty rozhodol, že pre seba a Normu nájde vlastný domov. Vybral malý dom v štvrti Sherman Oaks. Majiteľ mu sľúbil, že ak si nehnuteľnosť prenajme na viac ako pol roka, dostane k nej zdarma pohovku. Domček bol v skutočnosti jednoizbový bungalov, v ktorom sa posteľ skladala do vstavanej skrine, aby sa dalo vojsť do obývačky.

„Je to moderná skladacia posteľ od firmy Murphy," oznámil nadšene realitný maklér, akoby bola vykladaná drahokamami. Rovnako zveličene opisoval aj zvyšok sivého dreveného domu s bielymi okennými rámami, čo bolo pre Los Angeles typické.

Sherman Oaks susedilo na juhu s Van Nuys, takže jej domček na strome aspoň nebol po svadbe úplne od ruky. V posledných dňoch doň často chodila, kým sa do domu nenasťahujú noví nájomníci.

Maklér ďalej vymenúval prednosti domu, no počúvala ho len na pol ucha. Myšlienkami bola pri svojej svadbe. Obrad sa mal konať devätnásteho júna v dome Gracinej priateľky na západe Los Angeles. Len matne tušila, ako by mal vyzerať deň, ktorý všetci nazývali najdôležitejším v živote. Netúžila sa bozkávať s Jimom, hoci bol milý a prívetivý. Ako manželka sa aj tak bude musieť starať o domácnosť, a tak si dom radšej dôkladne prezrie. Žiaľ, veľa na obdiv toho nebolo. Pri pohľade na stiesnenú kuchyňu s mastnou rúrou jej prišlo nevoľno. V mysli sa jej mihol obraz útulnej pohovky s vysokými opierkami a kúpeľne s vaňou, v ktorej Grace so slabosťou pre drahú vanilkovú penu do kúpeľa trávila nejeden večer. Norme sa do očí sa tisli slzy a zo všetkých síl ich zadržiavala. Keby sa rozplakala, jej nastávajúci by si to rozmyslel, ešte než by sa vzali.

Po obhliadke sa Jim rozhodol, že si dom prenajme od júna, a súhlasil aj s minimálnou dobou prenájmu šesť mesiacov. Maklér si pomädlil ruky a sprisahanecky na ňu zažmurkal.

Neskôr sa s Jimom previezli jeho Fordom Coupé z roku 1940 cez Sherman Oaks, aby spoznali okolie. Vo štvrti stáli najmä jednoduché prízemné domy, až smerom k luxusnejšiemu Bel Air sa bolo čím kochať. Jim stiahol okienko a oprel si lakeť o dvere. Norma si vedľa neho pripadala ako malé dieťa.

Rozpačito mlčala, pretože netušila, o čom by sa mohli rozprávať. Znova a znova siahala po mešteku, po svetielku nádeje, po spojení s Bebe.

„Asi by bolo lepšie, keby sme so svadbou predsa len chvíľu počkali," preťal ticho, keď míňali bistro Oaks Diner.

Pri slove *manželstvo* si vybavila Ervina, ako leží na pohovke a rozpráva drsným texaským prízvukom. Prinútila sa myslieť na niečo príjemnejšie.

„Nemyslím si, že v tej záležitosti mal niekto z nás dvoch slovo," pokračoval Jim s úsmevom od ucha k uchu. Grace jej v ich poslednú noc v domčeku na strome prízvukovala, že by mala byť hrdá, akého bude mať fešáka.

Uvažovala, akú prácu by mohla dostať ako čerstvá absolventka. Musí sa vydať, inak skončí v sirotinci. Zo strednej školy odišla len minulý týždeň pre blížiacu sa svadbu, hoci patrila medzi najlepších v strojopise a písanie do školských novín ju nesmierne bavilo. Z rétoriky však mala slabé známky – zakaždým, keď mala prehovoriť pred viacerými ľuďmi, začala sa zajakávať.

Grace ju utešovala tým, že dokonca aj veľký Louis B. Mayer, šéf spoločnosti Metro-Goldwyn-Mayer, nedovolil svojim dcéram ísť na vysokú školu, aby morálne neupadli. Predčasne skončiť strednú školu teda nebola žiadna hanba. Oveľa zaujímavejšie je predsa čeliť reálnemu životu!

Upokojilo ju aj to, že aj Jean Harlow odišla zo školy v šestnástich. Norma však tušila, že ju čaká skôr práca čašníčky v miestnom bistre, celý deň bude pobehovať s kanvicou v ruke a dolievať kávu hosťom.

Jim zastal pri krajnici a nechal motor bežať. „Raz sa chcem stať hrdinom," vyhlásil a vyhrnul si golier na košeli. Niekoľkokrát za sebou šliapol na plyn a motor zavrčal hlbokým súhlasným zvukom, akoby mu plán odobroval. Zastali pri nich dve dievčatá, ktoré poznala zo školy, a s chichotom naňho ukazovali.

„Dá sa hrdinom stať vo fabrike na lietadlá ako v Lockheede?“ nadhodila opatrne.

„Nie, nie vo fabrike. Jeden môj kamarát zo školy je národným hrdinom. Pomáha našej krajine v boji proti Japoncom.“ Jim si položil ruku na hruď, akoby sa každú chvíľu chystal zaspievať národnú hymnu. Prvýkrát sa v tom stiesnenom aute otočil priamo k nej.

Reflexívne sa posunula bližšie k oknu a chytila sa kľučky. Odkedy Japonci zaútočili na Pearl Harbor a Spojené štáty vstúpili do vojny, množstvo mužov sa dalo naverbovať. Dokonca aj hollywoodske hviezdy odchádzali do služby: Ronald Reagan ako dôstojník, James Stewart ako radový vojak, Henry Fonda k námorníctvu. Keď si spomenula na noc útoku na Havaj, prebehol jej po chrbte mráz, až sa jej naskočila husia koža. Možno to však nebola spomienka na vojnu, čo ju znervóznovalo, možno to bol Jimov pohľad, ktorý sa jej nepríjemne dlho zdržiaval na perách. Zhováranie o Pearl Harbore jej pripadalo bezpečnejšie než predstava, čo by mohol spraviť, keby sa tak pozeral ešte o chvíľu dlhšie.

„Máš slzy v očiach,“ všimol si. Vyzeral, že sa ju chystá objať, no namiesto toho začal v saku bezradne hľadať vreckovku.

Slzy si medzitým utrela sama.

„Nemusíš sa báť. Ako tvoj manžel sa o teba postarám.“ Mľaskol a prudko dupol na plyn, až ju zatlačilo do sedadla. Podvedome siahla po svojom mešteku – po jedinom, čo ju držalo pokope.

3.

Jún 1942

Hladké schody točitého schodiska viedli z izby nevesty dole do obývačky. V požičaných svadobných šatách sa triasla tak silno, až mala pocit, že sa jej kolená každú chvíľu podlomia. Na okamih si predstavila otca, ktorého nikdy nespoznala – ako by ju odvádzal k oltáru. Myšlienky jej zablúdili ku Grace a k Bebe. Ich listy zo Západnej Virgínie si odkladala do svojho malého kufríka a čítavala si ich dovtedy, kým ju od sĺz nepálili oči.

Smerom k provizórnemu oltáru sa snažila kráčať vzpriamene, no pripadala si nešikovne a nesvoja. Úlohy družbu po jej boku sa ujal Jimov synovec. Kolená mala ako zo želatíny a každý krok v požičaných lodičkách sa jej zdal nekonečný. Kučeravé vlasy, ktoré jej rokmi stmavli, si natočila do jemných vĺn, ako ju to naučila Grace. Ofinu si pripla sponkami, aby jej nepadala do očí. Najvzácnejšou vecou, ktorú mala na sebe, bol

náhrdelník z perál, dar od Grace. Ak si Goddardovci mohli dovoliť posielať šperky, znamenalo to, že sa Ervinovi v novom štáte darí. V tom prípade sa možno vrátia domov skôr.

V ušiach sa jej miešali svadobný pochod z gramofónovej platne a šepot hostí. Na obrad prišlo sotva dvadsať ľudí, prevažne Jimovi priatelia a príbuzní. Okrem nich ešte Bolenderovci a teta Ana o barlách.

Ako malá si svadbu predstavovala ako veľkolepú udalosť, ktorá príde v jej živote oveľa neskôr. Pozvala by aspoň sto hostí, k oltáru by kráčala po červenom koberci a na hostine by sa podávala viacposchodová torta. No najmä, svojho ženícha by bezvýhradne milovala a aj on ju.

Jim jej ešte ani raz nepovedal, že ju miluje. Čo sa týkalo jej citov k nemu… Bol láskavý a zachránil ju pred sirotincom, no zamilovaná doňho nebola. Skôr pred ním mala prirodzený rešpekt – bol to predsa dospelý muž. Od výletu do Sherman Oaks sa vídali len zriedka. Pracoval nadčasy, aby mohli zaplatiť za svadbu. Vopred jej však oznámil, že na svadobnú cestu im už nezvýši.

Pri oltári ju čakal s úsmevom a vzal ju do náručia. Hoci mala lodičky, so svojimi stošesťdesiatimi piatimi centimetrami bola o pol hlavy nižšia. V bielom obleku a s čiernym motýlikom pôsobil ako skutočný džentlmen – akého by si podľa vlastného názoru ani nezaslúžila.

Počas obradu sa jej rozleteli myšlienky na všetky strany ako splašené vtáky. Najradšej by v tej chvíli sedela v domčeku na strome alebo v Bebinej izbe ďaleko v Západnej Virgínii,

vzdialenej vyše tritisíc kilometrov. Pred očami sa jej premietal celý život, akoby stála na jeho samom konci. Videla dievča, za ktoré bolo treba platiť, aby sa oň niekto postaral. Vedela, že ani Jim Dougherty si ju neberie z lásky.

Cítila sa nehodná, hoci by vlastne mala byť vďačná, že sa našiel niekto, kto ju prichýli. Napokon, bude o ňu postarané a Jim nebol tyran – nezdvihol by na ňu ruku, keby sa mu niečo znepáčilo. Jej biologická matka bola v jej veku na tom oveľa horšie.

Keď prišiel rad na manželské sľuby, musel ju jemne postrčiť. Jej tiché, neisté „áno" sa akoby stratilo v priestore. Uvedomila si, že týmto dňom sa vzdáva svojho života a odteraz bude žiť ten Jimov. Ervin Goddard jej to pripomínal celé dni pred odchodom – že ako manželka musí ustúpiť, prispôsobiť sa, zmeniť sa. Avšak hlások kdesi hlboko vnútri ju prosil, aby si zachovala vlastnú tvár.

Keď si dávali prstene, triasli sa jej ruky a duchovný na ňu s ľútosťou pozrel. Keď prišiel rad na bozk, srdce jej bilo ako o dušu. Cítila na sebe pohľady všetkých prítomných – iba pobožní Bolenderovci, ako sa patrí, odvrátili zrak ku kozubovej rímse.

V poslednom liste jej Bebe napísala niekoľko rád k prvému bozku. Upravené pery sú vraj zárukou úspechu a vďaka kvapke parfumu na dekolte bude neodolateľná. Ruky si má buď nechať voľne visieť, alebo – ak sa osmelí – objať ho okolo krku. Najdôležitejšie však je, aby sa nezrazili hlavami či zubami. Norme to pripadalo nesmierne komplikované.

Váhavo naklonila hlavu a zatvorila oči – presne tak, ako to robila Jean Harlow, keď sa vo filmoch blížil veľký finálny bozk.

Jimove pery sa dotkli tých jej nanajvýš nežne. Neodvážila sa mu bozk opätovať a len nehybne stála. Spomenula si, ako Ervin občas prudko pritiahol Grace k sebe, divoko ju bozkával a hlasno pritom mľaskal.

Po bozku Jimova rodina nadšenie zatlieskala a zavýskala od radosti. Norma v duchu vyslovila svoje nové meno. Od tohto okamihu bude pani Dougherty. Jej staré priezviská Baker alebo Mortenson – podľa toho, koho jej biologická matka práve považovala za otca – jej odjakživa pripadali cudzie.

Po obrade jej Jim jemne ovinul ruku okolo pása a spolu vykročili medzi hostí.

Privítala tetu Anu, ktorá ju, ako kedysi, oslovila „moje drahé dievčatko" a za žiadnu cenu sa nechcela rozprávať o svojich chorobách. Potom Norma Jimovi predstavila bývalých pestúnov.

Ida Bolender za tie roky zošedivela a tvár jej pokryli vrásky, no prísny, neústupčivý pohľad zostal rovnaký. Hneď za ňou stál jej manžel Albert, ktorý na Normu radostne kývol hlavou. „Si prekrásna nevesta, Norma," povedal úprimne.

Ida však pekný okamih prerušila. „Žena, ktorá sa vydáva priskoro, nemôže byť pred Bohom krásna. Mala si dokončiť aspoň strednú školu!"

Rozpačito sa hrala s perlovým náhrdelníkom. „Inak to nešlo."

„Od začiatku som vedela, že Grace McKee myslí len na seba a nedokáže prevziať zodpovednosť za dieťa," vyhlási-

la a opovržlivo pozrela na konfesijne nezávislého duchovného.

„Grace za to nemôže!“ ohradila sa. Grace už dávno používala priezvisko Goddard. „Na vine je sociálny úrad,“ opravila ju. „Nemohla som odísť z Kalifornie. Viete predsa, že pestúnske deti nesmú cestovať ani sa sťahovať do iných štátov.“ Radšej si nechala pre seba, aký podiel na tom mal Ervin. Nechcela naňho myslieť. „A mama sa vráti. Najneskôr o rok či dva.“ Od ich rozlúčky ubehli sotva dva mesiace.

„Nemali by sme oslavovať?“ ozval sa Jim a na Bolenderovcov sa očarujúco usmial.

Ida Bolender si ho všimla akoby až teraz. „Mohli ste sa zosobášiť aspoň v kostole, mladý muž,“ poznamenala stroho. „Poď, Albert, musíme ísť. Bohoslužba sa začína o siedmej.“

Norma sa jej chcela spýtať, či má v opatere ďalšie deti, no Ida jej nedala príležitosť. Žena, ktorá jej kedysi zakázala volať ju „mamou“, dodala ako z rýchlika: „Napriek všetkému ti Albert a ja prajeme do budúcnosti všetko dobré, Norma. Ak nestratíš vieru, možno sa všetko na dobré obráti.“ Nato sa otočila na nízkych podpätkoch a s manželom odišla.

Mlčky ich sledovala a v myšlienkach sa vrátila do detstva. Raz, keď žila u Bolenderovcov, ju vybrali medzi päťdesiat detí, ktoré mali počas veľkonočnej omše letničného hnutia vytvoriť živý kríž. Deti si obliekli biele rúcha prekryté čiernymi, zoradili sa do tvaru kríža a na pokyn mali čierne zvršky odhodiť. Šesťročnú Normu však tak pohltila slávnostná atmosféra a pohľady prítomných, že tento okamih premeškala,

a ako jediné dieťa zostala v čiernom rúchu. Ida si nikdy nenechala ujsť príležitosť, aby jej vytkla, že bola „čierna škvrna na bielom kríži“, a za trest ju donútila odriekať množstvo modlitieb. Grace bola pravým opakom, nikdy ju do ničoho nenútila. Ich dni boli plné radosti a smiechu. Niekedy sa smiali len tak, bez príčiny, len preto, že mali dobrú náladu. Vtedy bola šťastná.

Precitla až vo chvíli, keď ju Jim vyviedol von a vtiahol do svojho forda. Svadobná hostina sa konala v nočnom klube Florentine Gardens v Hollywoode.

Keď dorazili, zaviedol ju na tanečný parket. Jeden z jeho bratov stál pri gramofóne, vedľa ktorého boli nachystané platne. Nesmelo sa nechala viesť svojím manželom. Sprvu si zopár ráz stúpili na nohy, no keď hostia začali tlieskať do rytmu, ich pohyby sa zosúladili. V skutočnosti bola výborná tanečnica – ovládala rumbu, mambo aj foxtrot a milovala swing, v ktorom sa miešali prvky charlestonu a lindy hopu. Všetko ju to naučila Grace, ktorá jej ukázala, ako sa dá ovládnuť tanečný parket. Tanec bol pre Normu únikom – mohla sa v ňom stať odvážnou, dospelou Normou, akou túžila byť.

Po niekoľkých piesňach bola hostina v plnom prúde. Norma sa oddala hudbe a cítila, ako jej krv pulzuje v žilách. Jim si dal zahrať *Only Forever* od Binga Crosbyho. Prebehla pohľadom zo svojho manžela na svadobčanov, ktorých už unavil tanec. Radšej by tancovala na rýchlejšiu pieseň, no vychutnávala si aj pomalé tóny huslí, sprevádzajúce Crosbyho hlboký

hlas. Na chvíľu dokonca zabudla na strach z manželstva aj na túžbu po rodine.

Nadránom ich odviezli do malého domu v Sherman Oaks. *Možno to predsa len nebude také zlé,* pomyslela si. Celý večer sa k nej správal nezvyčajne pozorne. Teraz však mala pred sebou to najťažšie – svadobnú noc. Ešte nikdy sa pred mužom nevyzliekla, nehovoriac o tom, že by…